

29.3.12

28a (משנה r) → 29a (על המזבח)

1. ועשית מנרת זהב טהור מקשה תעשה המנורה ירכה וקנה גביעה כפתריה ופרחיה ממנה יהיו: שמות כה, לא
 2. כפר זהב טהור יעשה אתה את כל הכלים האלה: שמות כה, לט
 3. וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה הוא כמראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנורה: במדבר ח, ד
 4. עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אתם והיו לך למקרא העדה ולמסע את המנחות: במדבר י, ב
 5. בעת ההוא אמר ה' אלי פסל לך שני לוחות אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ: דברים י, א
 6. ובמנרה ארבעה גבעים משקדים כפתריה ופרחיה: שמות כה, לד
 7. שלשה גבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היצאים מן המנורה: שמות כה, לג
 8. והפרח והגרות והמלקחים זהב הוא מכלות זהב: דה"ב ד, טא
 9. וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה: מ"א י, כא
 10. על המנורה הטוהרה יערוף את הגרות לפני ה' תמיד: ויקרא ד, ד
 11. ושמת אותם שתיים מערכות שש המערכות על השלחן הטוהר לפני ה': ויקרא כד, ו
 12. ויתן לו הפנה קדש כי לא היה שם לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה' לשום לחם חם ביום הלקחו: שמו"א כא, ז
 13. וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר: שמות כה, מ
 14. והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר: שמות כה, ל
 15. החדש תזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמות יב, ב
 16. וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על הארץ החלד והעכבר והצב למינהו: ויקרא יא, כט
 17. וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה שנים ליום תמיד: שמות כט, לח

- I 'משה ז' segmented structures that require all components for validity
- a מנורה: all 7 stems and all 7 נרות are required- per v. 1 – יהיו
- i ברייתא: must be gold and come from one block; if it comes from scraps, invalid; but from other metals – valid
- 1 Justifying distinction: יהיו is written re: מקשה; but תיעשה (expansive) allows for other metals
- (a) Challenge: it also states תיעשה regarding מקשה
- (b) Answer: it states מקשה twice (vv. 1, 3) for עיכוּב
- (i) Challenge: זהב is also written multiple times (vv. 1,2)
- (ii) Answer: we require זהב זהב to teach (v. 2) that only if it is זהב must the weight be a ככר
1. And: only if it is זהב are there flowers, cups and כפתורים (v. 1)
2. Challenge: why not limit non-gold to one stem?
- a. Answer: that isn't called a מנורה, it is a פמוט
3. And: (v. 3) – only if it is gold must it be one block
4. And: 2nd occurrence of מקשה limits requirement to מנורה, excluding cornets (חצוצרות)
- a. Explanation: it must be silver (v. 4) but not one block, as מנורה of מקשה is exclusive
- ii ברייתא: all the כלים made by משה were valid for his generation and forever, except for חצוצרות – only for him
- 1 Source: v. 4 – לך
- (a) Challenge: then ארון should also be invalid for later – v. 5 (לך)
- (b) Rather: לך teaches either that he must provide funds or a homiletic lesson in both cases
- 2 Rather: due to double-mention of לך in v. 4
- iii תנא before יוסף דב מנורה should be gold; silver is valid; inferior metals are disputed (רבי – invalid; ריב"י – valid) – all agree that wood is invalid
- 1 Support (תנא): both learn ופרט רבי (v. 1); רבי allows for מתכת חשובה רבי; ריב"י – any metal
- 2 Rejection (ריב"י): רבי uses ופרט כלל and allows all metals; ריב"י uses ומיעוט ריב"י and allows all but ceramic
- (a) Proof: רבי invalidates כלי שרת made of wood; ריב"י validates them
- (b) Proof: ברייתא where רבי allows use of any metals; ריב"י – even wood
- (c) Further: prohibition of imitating משכן וכליו allows for making מנורה of 6 or 8 stems, but not other metals
- (i) However: he may make it of wood; ריב"י disallows, per מנורה made by חשמונאים
1. Counter: they made it of tin, then silver, then gold (as they got wealthier)
- iv Description of מנורה: 18 טפחים high; 22 גביעים (3 on each stem, 4 on central stem); 11 כפתורים (6+2+3) and 9 פרחים (6+3)
- 1 All per: vv. 6-7
- v Homilies: on משה's lamps and the distillation of gold (vv. 8-9); on God showing משה how to make מנורה (and other הלכות – vv. 10, 13-17) and miraculous manifestation of לחם הפנים (vv. 11-12)
- b מזוזה: both פרשיות are needed; even one missing letter can invalidate
- c תפילין: all 4 פרשיות are needed; even one missing letter can invalidate
- d מצוה: all 4 constitute one מצוה
- i Dissent: ר' ישמעאל – they are 4 מצוות